

В Антарктиді рівнянин на вла щось невідоме, скорійше з

Мало хто знає, що Антарктиду вперше на своїх картах зобразив мореплавець Пірі Рейс. Цікаво, що на його мапі цей континент не покритий кригою було зображено понад 6000 років тому.

І тодішня зелена Антарктида – це частина Африки і Південної Америки ще до розколу материка.

Якою Антарктида є сьогодні і чим до себе вабить?

Про це ми поцікавилися в рівнянина Павла Тарасовича, який у 2000-2001 роках брав участь у п'ятій українській антарктичній експедиції на станцію «Академік Вернадський» на посаді комунікаційного менеджера-радиста.

– Антарктида завжди приваблювала і цікавила людей насамперед своїми суворими але прекрасними краєвидами, – розповідає Павло Тарасович. – В районі станції Академік Вернадський за антарктичними мірками клімат дуже теплий: середньорічна температура складає мінус 4 градуси морозу. Влітку близько нуля градусів, а зимою коливається від мінус 5 до мінус 20 градусів морозу. Однак це місце відзначається вітрами і взимку часто трапляється заметіль.

Відкриття та дослідження Антарктиди розпочалось порівняно недавно, близько 200 років тому. Україна теж вносить свою крихту в дослідження шостого континенту. З 1996 року на єдиній українській антарктичній станції «Академік Вернадський», яка розташована на мисі Марина, що на острові Галіндез гряди Аргентинських островів. Наукова станція працює постійно і є метеорологічною та географічною обсерваторією. Заснована спочатку як британська станція «Фарадей» у 1946 році. А у 1996-му була передана Британським урядом за 1 фунт стерлінгів

Україні.

– Існують інші версії щодо відкриття Антарктиди. Хто і коли насправді її виявив?

– Вважається, що Антарктиду відкрив англійський мореплавець Джеймс Кук у 1773-1775 роках. Його експедиція досягнула крайньої південної точки своєї подорожі – 71 градуса широти! На жаль, по-

дальше просування кораблів експедиції Кука зупинила щільна пакова крига. До того ж, він вирішив, що південного континенту не існує і повернув назад. Таке його трактування виявилось згодом хибним. Але вже на початку 1800-х років, використавши відкриття Джеймса Кука, багато американських суден зайнялися промислом тю-

ленів та китів у водах поблизу Антарктики.

Вивчали цей материк спершу британська та французька експедиції, а згодом і дослідники під керівництвом Фабіана Готліба Тадеуша фон Беллінгсгаузена.

У складі його експедиції були й українці. Так, капітан-лейтенант Іван Завадовський – заступник Беллінгсгаузена – родом з Гадяча, прямиий потомок запорізьких козаків. Отже, в антарктичних експедиціях Беллінгсгаузена брали участь і

українці.

– Яка, власне, місія станції «Академік Вернадський»?

– Головне призначення станції – проведення наукових досліджень в Антарктиді. Для виконання цієї мети підпорядковано станцію Національному антарктичному науко-

” Запа льод Антар рази перев кількість ра надходить Тут немає мешканців щороку на перебуває двох тисяч дослідників

Власні очі бачив е за все – НЛО

вому центру.

В Антарктиді є запаси кам'яного вугілля, залізної руди, міді, цинку. Однак до 2048 року там діє мораторій на видобуток корисних копалин.

– Чим особисто для Вас стала Антарктида?

– Перебування в суворих умовах Антарктиди – це перш за все виклик самому собі. Там майже постійно дують суворі холодні вітри. Це перевірка себе на фізичну і моральну стійкість.

– Розкажіть, чим ще, крім основної роботи, займалися на шостому континенті?

– Було кілька сходжень в гори Антарктичного півострова – це гора де Міл та де Марія. Пам'ятаю, як, вийшовши на вершину гори, вирішив роздягнутися до пояса, щоб

зробити ефектну фотографію, і поплатився за це опіками. Сонце на вершинах – особливо агресивне. Без спеціальних засобів та кремів туди зась. Цікавим було відзначення свята Мідвінтера – це середина зими на материка. Всі, хто перший раз зимує в Антарктиді, повинен зробити занурення в ополонку.

– Яка фауна та флора материка?

– Рослинний і тваринний світ досить бідний. Проте навіть там є на що подивитися, крім чарівних крижаних гір, а вони – вражаючі. В Антарктиді є один житель – птах футляроніс, якого вважають скоріше корінним, а ще – домініканська чайка, пінгвіни (дженту, аделі, чінстрапи, імператорські), тюлені (уеделла, морський леопард, тюлені-крабоїди), гігантські та сніжні буревісники, качурка вільсона, синьооки баклани, капські голуби тощо.

– Що Вас найбільше вразило в Антарктиді?

– Ми з командою (а нас було всього тринадцятеро в цій експедиції) бачили незвичайне явище у вигляді круглого шару в нічному небі, мабуть то було НЛО. Це велика яскрава куля, що зависла в небі. Ми були вражені несподіваним видовищем. Всі спроби зробити фото увінчалися провалом. То батарея у фотоапараті розряджалася, то знімки згодом виявилися засвіченими...

Можливо, колись у майбутньому Антарктида стане Меккою видобутку корисних копалин, запас яких щороку зменшується. А можливо, цей материк приховує набагато більше, ніж ми собі уявляємо. А поки що дослідження Антарктиди – це як освоєння космосу для країни, її престиж та імідж.

Розмовляла Аліна БУДАФЕНКО